

Muusikaõpetus

V klass

Õppe- ja kasvatusesmärgid

Muusikaõpetusega taotletakse, et õpilane:

- tunneb rõõmu muusikast ning tunnetab, teadvustab ja arendab musitseerimise kaudu oma võimeid;
- tunneb huvi muusika kui kunstiliigi vastu ning kujundab enda esteetilist maitset;
- mõtleb ja tegutseb loovalt ning väljendab end loominguliselt muusikaliste tegevuste kaudu;
- kasutab muusikalistes tegevustes omandatud muusikalise kirjaoskuse põhialuseid;
- väärtustab muusikat ning muusikategevust inimese, kultuuri ja igapäevaelu rikastajana;
- teab ja hoiab rahvuskultuuri traditsioone, osaleb selle edasikandmises ning mõistab ja austab erinevaid rahvuskultuure;
- teadvustab ja väärtustab muusikateoste autorsust ning suhtub kriitiliselt infotehnoloogia ja meedia loodud keskkonnasse.

Õppe-eesmärgid

Muusikaõpetusega taotletakse, et õpilane:

- arendab vokaalseid võimeid;
- arendab loovust, algatusvõimet ja katsetamisjulgust;
- arendab improvisatsioonivõimet laulmise, rütmilise tegevuse ja pillimängu kaudu;
- musitseerib aktiivselt;
- omandab muusikalise kirjaoskuse põhialused;
- arendab muusikalist mõtlemist ja eneseväljendusoskust;
- arendab muusikalist analüüsivõimet, muusikaliste väljendusvahendite kasutamise oskust praktilises musitseerimises ja muusika kuulamisel;
- oskab muusikale hinnangut anda ning oma arvamust põhjendada

Õppetegevus

- ühe- ja kahehäälnelaulmine ja osalemine koolikooris;
- meloodia laulmine tähtnimetuste, käemärkide, ja noodipildi ning relatiivsete helikõrguste (astmete) järgi;
- mänguoskuse omandamine keha-, rütmi- ja plaatpillidel, plokkflöödil või 6-keelsel väikekandelil;
- kuulatud muusikapalade iseloomustamine muusika oskussõnavara kasutades;
- muusikapala meeleolu väljendamine liikumise kaudu;
- esinemisjulguse ja -oskuse arendamine;
- muusika väljendusvahendite katsetamine erinevaid karaktereid kujutades;
- õppekäigud, kontserdil, teatris ja muuseumis käimine jne.

Kesksel kohal laulmine ja pillimäng. Lauldakse nii ühe- ja kahehäälselt *a cappella* kui ka saatega. Rajatakse alus muusikatradsioonide säilitamisele ja edasikandmisele, mille üks väljund on õpilaste osalemine koolikooride tegevuses, et saada esmane koorilaulukogemus.

Pillimängus omandatakse erinevate rütmi- (sh kehapilli) ja plaatpillide ning 6-keelse väikekandle või plokkflöödi esmased mänguvõtted. Pillimängu rakendatakse valdavalt laulude kaasmänguna. Olulisel kohal on muusikaline liikumine: rahvatantsud ja laulumängud ning muusikapala karakteri väljendamine liikumise kaudu. Muusikalist mõtlemist ja loovust arendatakse kaasmängude, rütmilis-meloodiliste improvisatsioonide, teksti loomise, st omaloomingu kaudu. Muusika kuulamisega õpitakse tundma muusika karaktereid ja meeleolu ning iseloomustama kuulatud muusikapalu. Kõigis muusikalistes tegevustes rakendatakse õpitud teadmisi ja oskusi, s.o muusikalist kirjaoskust, mida omandatakse muusikaliste tegevuste kaudu.

Õpilaste esinemisoskust arendatakse nii muusikatunnis kui ka klassi- ja koolivälises tegevuses (koorid, solistid). Et saavutada õpilaste mitmekülgselt kuulamiskogemust, kujundada kontserdikultuuri ning avardada silmaringi, võimaldatakse õpilastel käia kontsertidel ja teatrietendustel nii koolis kui ka väljaspool kooli. Enese ja kaaslaste hindamise kaudu õpitakse tundma üksteise võimeid, oskusi ning eripära.

Õppesisu

Laulmine ja hääle arendamine

- häälekujunduslik töö: õige hingamine, loomulik ning pingeta häälemoodustamine, selge hääldamine;
- hääle kõlalahtluse ja puhta intonatsiooni arendamine laulmisel;
- ühehäälsed, paigutise kahehäälsusega laulud ning kaanonid, eesti ja teiste maade rahvalaulud;
- laulude õppimine: (1) kuulmise järgi, (2) rütmistatud astmenoodi järgi, (3) noodipildi järgi;
- lauludele sobiva ostinato ja/või kaasmängu lisamine rütmi- ja/või meloodiapillidel;
- ühislauluvara omandamine (6-8 laulu – 2-3 rahvalaulu, 2 kaanonit, 2 laulu kasutusel olevast õpikust).

Muusikaline kirjaoskus

- I kooliastmes õpitud astmete kordamine ja kinnistamine;
- absoluutsete helikõrguste (g- G2) omandamine ja seostamine astmetega;
- alteratsioonimärgid: diees, bemoll, bekarr;
- helistik, paralleelhelistik, võtmemärk, põhitoon e. toonika, juhttoon, toonikakolmkõla;
- helistikud ja toonika kolmkõlad: C-a, G-e;
- meloodiline improvisatsioon: meloodiate lõpetamine lauldes ja/või plaatpillidel;
- taktimõõdud 2/4, 3/4, 4/4;
- I kooliastmes õpitud noodipikkuste TA, TI-TI, TA-A, TA-A-A, TA-A-A-A, TI-RI-TI-RI, TI-TI-RI, TI-RI-TI, TAI-RI, TA-I-TI ja pauside kaheksandikpaus, veerandpaus, tervepaus ja poolpaus kordamine ja kinnistamine;
- Lihtsate rütmi – ja/või meloodiliste ostinatode, kaasmängude loomine;
- rütmi ja astmete kirjutamine noodijoonestikule;
- rütmi esitamine noodipildi järgi, rütmilise mitmehäälsuse kasutamine ühismusitseerimisel;
- rütmiimprovisatsioon: rütmi- ja plaatpillidel, kehapillil;

- I kooliastmes õpitud dünaamika terminite (piano, forte, crescendo, diminuendo) kordamine;
- tempo terminid: Allegro, Moderato;
- vormiõpetus: 2- ja 3-osaline lihtvorm;
- laulurepertuaarist tulenevalt tutvustatakse vajadusel: kaheksandiktaktimõõdu, juhusliku märgi tähendust.

Muusikalised teadmised ja muusika kuulamine

- kooriliigid: mudilas-, laste-, poiste-, nais-, mees-, sega- ja kammerkoor;
- eesti rahvamuusika: rahvalaul, -pillid, -tantsud;
- muusikalised näited Soome, Vene, Läti, Leedu, Rootsi, Norra rahva- ja kunstmuusikast;
- teemakohased muusikapalad.

Õpitulemused

5.klassi lõpetaja

- oskab kuulata iseennast, kaaslast ja õpetajat koos musitseerimisel;
- laulab ea- ja võimetekohaselt; oskab peast laulda 6 – 8 laulu;
- laulab vähemalt kolme laulu inglise keeles;
- laulude õppimisel oskab kasutada abivahendina astmeid;
- tunneb absoluutsete helikõrguste (g – g²) nimetusi ja asukohti noodijoonestikul;
- teab *dieesi*, *bemolli* ja *bekarri* tähendust;
- tunneb helistikke C – a, G – e; oskab määrata põhitooni ehk toonikat, ehitada põhikolmkõla;
- kasutab õpitud taktimõõte 2/4, 3/4, 4/4 praktilisel musitseerimisel;
- teab ja oskab kasutada põhikooli I astmes omandatud noodipikkusi ja pause;
- oskab võimetekohaselt ja iseseisvalt rütmiliselt improviseerida;
- teab ja oskab eristada kooriliike;
- oskab nimetada tuntud koore ja dirigente;
- on tutvunud eesti rahvamuusikaga, oskab laulda regilaulu ja eristab seda teiste maade rahvamuusikast;
- teab ja oskab kasutada mõisteid: *helistik*, *toonika*, *paralleelhelistik*, *helistikumärgid*, *juhuslik märk*;
- oskab esitada ideid ja rakendab võimetekohaselt oma loovust nii verbaalses kui muusikalises eneseväljenduses.